

Ministerie van Economische Zaken

Beleidsberichten Buitenland

Biobased economy in Frankrijk

nr **12/1** + Special
'gouden driehoek'

december 2013/januari 2014 | voor de Nederlandse agribusiness | jaargang 39

06

Schets van de nieuwste ontwikkelingen
Biobased economy in Frankrijk

10

App 'n go! In het Verenigd Koninkrijk
doet men steeds vaker online boodschappen
Weg met het winkelwagentje

14

Post-conflict opbouw economie in fragiele staten
SPARK ondersteunt agribusiness

- 03** Korte berichten
- 09** Kort Graag...
- 12** Uit onverwachte hoek
- 13** Column
- 17** Bijvangst
- 18** Landbouwraden in het buitenland
- 20** Naoogst
- 22** Grensverleggers
- 23** Foto van de maand
- 24** Activiteitenkalender

Colofon

Berichten Buitenland is bestemd voor het Nederlandse agrarische bedrijfsleven en is een uitgave van het ministerie van Economische Zaken. Het doel is informatieverstrekking over relevante ontwikkelingen op agrarisch handelsgebied, buitenlandse markten, handelsbemiddeling enzovoort. De landbouwraden in het buitenland dragen in sterke mate bij aan de berichtgeving in dit blad.

Er wordt gedrukt op een chloorarme papier-soort, in een inktbesparend FM-raster. Er wordt verzonden in recyclebare sealbags.

Uitgever
Ministerie van Economische Zaken

Redactieadres
Redactie Berichten Buitenland
T.a.v. Sabine Hoff
Postbus 20401, 2500 EK Den Haag
Tel. +31 (0)70 378 52 59
E-mail s.h.hoff@minez.nl
www.rijksoverheid.nl/berichtenbuitenland

Informatie en abonnementen
Voor informatie over artikelen of een (gratis) abonnement kunt u contact opnemen met Elma Verboom, Tel.: +31 (0)70 378 41 62
Fax: +31 (0)70 378 61 23
E-mail: e.verboom@minez.nl

Berichten Buitenland online:
www.rijksoverheid.nl/berichtenbuitenland

Realisatie
JackieWorks/geschreven * gedrukt

Aan dit nummer (en de special) werkten mee:
Stella van Bemmelen, Alexandra Feekes, Richard van Kooij, Hans van der Lee, Philip den Ouden, Jacqueline Rogers

Opmaak
Optima Forma bv, Voorburg

Druk
OBT bv, Den Haag
ISSN 0920 - 0975

De informatie, meningen en opinies in dit blad worden naar voren gebracht buiten verantwoordelijkheid van het Ministerie van Economische Zaken.

Het overnemen of vermenigvuldigen van artikelen uit dit blad is alleen toegestaan onder vermelding als volgt: Berichten Buitenland, [maand/jaar], [pagina's]

Afrika

Algerije
Landbouwfederatie Rabat

Aanbesteding modelstallen

Het Algerijnse ministerie van Landbouw en Plattelandsontwikkeling heeft een aanbesteding uitgeschreven voor de bouw van twee modelstallen voor respectievelijk 60 en 15 melkkoeien. De aanbesteding geldt ook voor de stalinrichting. De sluitingsdatum is bij het publiceren van deze tender nog niet bekend. Meer informatie: Inge Hardenberg, Landbouwrade via inge.hardenberg@minbuza.nl of zie pagina 18).

Rwanda
Landbouwfederatie Kigali

Brood

Na een paar jaar met succes brood bakken in Kampala (Oeganda) is bakkerij Bbrood nu ook actief geworden in buurland Rwanda. De eerste Bbroodzaak is geopend in Kigali in oktober 2013. Het Nederlandse brood van Bbrood is een smakelijke aanvulling op het, overigens ruime, broodassortiment in Rwanda.

Financiële steun

In december 2013 heeft ICCO de Agricultural Sector Development Facility gelanceerd. Deze faciliteit is opgezet door de Nederlandse ambassade in Rwanda voor de duur van twee jaar en is bedoeld om (kleine) agribusiness-initiatieven te ondersteunen. Het gaat hierbij om partnerschappen van Nederlandse en Rwandese kennisinstituten en/of agribusiness. Meer informatie: <http://apf-rwanda.ning.com>.

Amerika

Chili
Landbouwfederatie Buenos Aires

Nieuwe etiketteringswet

Het groeiende probleem van overgewicht wordt in Chili bestreden met een gezondheidscampagne. De herziene wet die nu in ontwerp voorligt, scherpt de etikettering van voedselproducten aan. Etiketjes mogen geen cartoonfiguren meer bevatten en producten die veel vet, suiker en/of zout bevatten, worden bestickerd. Nadere eisen zijn er ook voor communicatie, promotie en reclame.

De wet omvat de volgende producten: melk met kunstmatige smaak, yoghurt met extra suikers, boter en margarine, ijsjes, rijst en pasta, zetmeelhoudende producten, ontbijtgranen, banketproducten, chocoladevervangers, poedercacao, poeders voor dessert, frisdrank, gelatine en oploslimonade, jam, ketchup en mayonaise, frisdranken en fruitsappen. De Europese Unie heeft bezwaren gemaakt tegen het 'brandmerken' van producten waarvan het gezondheidsrisico bij matige inname verwaarloosbaar is.

Colombia

Holland House en missie

Het Holland House in de Colombiaanse hoofdstad Bogotá is op 22 november 2013 officieel geopend door Koning Willem-Alexander. De dienstverlening van het Holland House aan het Nederlandse bedrijfsleven varieert van de verhuur van kantoorruimte tot het leveren van vertaaldiensten en werven van lokaal personeel. Van 10-15 maart 2014 vindt er een economische missie plaats naar Colombia, vooral gericht op startende exporteurs die hun marktkansen in Colombia willen verkennen. Meer informatie: www.rvo.nl.

Verenigde Staten
Landbouwfederatie Washington, D.C.

Nederlandse eigendom grond

Het buitenlands grondbezit in de Verenigde Staten betreft slechts 2% van alle private landbouwgrond en 1% van al het land in de

VS. Eind 2011 bedroeg het buitenlands grondbezit in de VS ruim 26 miljoen acres (één acre = ongeveer 0,4 hectare). Daarvan nam Nederland (op plaats 2) 19% voor zijn rekening, 80% hiervan betreft bossen. Het aantal Nederlandse investeerders in Amerikaanse grond op 31 december 2011 bedroeg circa 900. De totale waarde van die grond - verspreid over bijna 1800 percelen - wordt geraamd op \$ 6,5 miljard. Het grootste deel van het Nederlandse grondbezit in de VS bevindt zich in Alabama (19%), Michigan (9%), Arkansas (8%) en Texas (8%).

Azië

China
Landbouwfederatie Peking

Nederlandse export

Voor het eerst in de geschiedenis gaan er Nederlandse peren naar China. De jaarlijkse exportwaarde hiervan zal circa € 15 miljoen bedragen. Met een totale Nederlandse agrarische export naar China van € 1,5 miljard per jaar, is het land hard op weg onze grootste niet-Europese afzetmarkt te worden. Nederland en China hebben afgesproken om voor de export van zuivel volledig papierloos te gaan werken en puur elektronisch gegevens van dierlijke producten uit te wisselen. Digitale certificaten zorgen ervoor dat producten twee dagen sneller de Chinese grens over kunnen. Naar verwachting gaat de Chinese markt voor pootaardappelen in de loop van 2014 open. Tot slot is er in China veel

04 Korte berichten

interesse voor Nederlandse wedstrijdpaarden; momenteel bedraagt de Nederlandse jaarlijkse export daarvan zo'n € 20 miljoen.

Korea Landbouwfederatie Seoul

Export collageen toegestaan

Nederland en Zuid-Korea zijn het op 13 november 2013 eens geworden over het 'Animal Health Certificate' voor de export van Nederlandse runder- en varkenscollageen en -gelatine naar Zuid-Korea. Er zijn geen andere vereisten meer, zoals pre-registratie of veldinspectie. Zuid-Korea importeert in 2012 ongeveer voor € 30 miljoen aan collageen en gelatineproducten. Grootste exporteurs waren de VS, China en Nieuw-Zeeland. Door het tevens wegvallen van de douanetoeslag (vrijhandelsovereenkomst EU-Korea), zal de vereenvoudigde exportprocedure ongetwijfeld een positief effect hebben op onze export naar Zuid-Korea.

Bio-energie

Onlangs vond in de Zuid-Koreaanse stad Jeju het congres Bioenergy Implementing Agreement van de International Energy Agency (IEA) plaats. Daar is informatie verschaft over de plannen van de Zuid-Koreaanse regering met duurzame energie. Het Strategic Project: Mobilizing Sustainable Supply Chains heeft als doel duurzame biomassasystemen te identificeren en hun implementatie te stimuleren. Eind 2015 moet er een complete schets op basis van een ketenanalyse liggen, waarmee een bijdrage van 120 EJ (exajoule) aan bio-energie geleverd kan worden. Er is veel vraag naar vergisting van voedselafval en opwerking naar groen gas. De Zuid-Koreanen zijn hard op zoek naar partners om hun kennis van bio-energie te vergroten. Hier liggen kansen voor Nederland. Meer informatie: Kees Kwant van RVO, 088 - 602 90 00, kees.kwant@agentschap.nl.

Europese Unie

Duitsland Landbouwfederatie Berlijn

Landbouwtrends

De Duitse Boerenbond (DBV) heeft haar jaarverslag gepubliceerd. Hierin staat onder andere dat het aandeel van de landbouw in het Duitse BNP 0,8 % is. De productiewaarde

bedroeg in 2012 € 54,5 miljard, dat is 7% meer dan in 2011. Er werken ongeveer 660.000 mensen in de agrosector. De gehele keten overziend, werken circa 4,5 miljoen mensen in de Duitse agro & food. De voedselindustrie in Duitsland behaalde in 2012 een omzet van € 169,3 miljard (+3,6% tegenover 2011). In de eerste drie kwartalen van 2013 bedroeg de omzet in deze branche € 129 miljard euro (+3% tegenover 2012). De groei in de export lag hier met 4% boven en heeft zich in de laatste tien jaar meer dan verdubbeld. In de levensmiddelenhandel steeg de omzet met 3,1%; deze bedroeg in 2012 € 174 miljard. De Duitse consument heeft veel vertrouwen in levensmiddelen uit de regio. Producten uit niet-EU-landen genieten maar weinig vertrouwen. Het vertrouwen in producten is na versheid en prijs een belangrijk punt waarop Duitse consumenten bij hun inkopen letten. Ook biologische landbouw groeit. Eind 2012 bedroeg de verbouwde oppervlakte ruim 1 miljoen hectare; 6,2% van de totale landbouwoppervlakte in Duitsland. Deelstaat Beieren steekt hier met ruim een vijfde deel van het totaal met kop en schouders boven de andere deelstaten uit. Zie ook www.situationsbericht.de.

BioFach-reis

Phaff Export Marketing organiseert een ééndaagse excursie naar de vakbeurs BioFach te Neurenberg. Deze reis is inclusief vlucht, transfer van en naar het beursgebouw en entreekaart. Vertrek én terugkeer op woensdag 12 februari 2014, vanaf Rotterdam of Lelystad (2 vliegtuigen, met in totaal 100 stoelen). Kosten € 435,- all-in per persoon. Meer informatie: Phaff Export Marketing, Charlotte Mauritz, 0321 - 38 79 78 of cm@phaff.com. Zie ook www.biofach.de.

Roemenië Landbouwfederatie Boekarest

Bierconsumptie

Roemenië neemt qua bierconsumptie in de EU de zesde plaats in; een Roemeen drinkt jaarlijks 89 liter per persoon; daarmee is het verbruik 40% lager dan bij Europa's top bierdrinker Tsjechië. In het laatstgenoemde land wordt

per jaar 145 liter per persoon (2012) ingenomen. Volgens informatie bekendgemaakt van de Roemeense Brouwerij-Associatie is in Roemenië in 2012 rond 18,2 miljoen hectoliter bier verkocht, ongeveer 7% meer dan het jaar daarvoor.

De Roemeense bierconsumptie geschiedt voor meer dan 50% uit PET-flessen. Daarnaast wordt 28% in glas, 14% in blik en 4% als tapbier verkocht. In 2011 waren er in Roemenië 20 brouwerijen, die gezamenlijk in bijna 99% van de lokale bierbehoefte konden voorzien. De resterende 1% wordt geïmporteerd. De belangrijkste spelers zijn de internationale concerns ASB-Miller/Ursus, Heineken, Inbev/Bergenbier en Carlsberg/URBB. Dit naast twee grotere nationale spelers, Romaqua en European Foods, een aantal kleinere spelers en micro-brouwerijen. Heineken registreerde in Roemenië in 2012 een omzet van € 266 miljoen; 13,2% hoger dan het jaar ervoor. De onderneming heeft in Roemenië vier brouwerijen, in Miercurea/Ciuc, Constanta, Craiova en Mures, met in totaal 1100 werknemers.

Spanje Landbouwfederatie Madrid

Salón de Gourmets

Van 10-13 maart 2014 vindt de 28e editie van de Internationale Salón de Gourmets plaats in Madrid. Deze vakbeurs wordt beschouwd als het grootste Europese evenement dat uitsluitend gewijd is aan delicatessen en

trekt jaarlijks zo'n 80.000 bezoekers uit heel Europa. Veel restaurants, cateraars, foodservicebedrijven, specialisten en overige vakmensen uit de hele wereld bezoeken deze beurs om de laatste trends, smaken en presentaties te beleven. Het is tevens de meest toonaangevende delicatessenbeurs van Spanje zelf. Binnen de sector van luxe producten zijn de (gourmet)producten en delicatessen van

kwaliteit het belangrijkste, met een omzet van € 1,85 miljard in 2012 en een verwachte omzet van € 2,1 miljard in 2013 (+12%).

Verenigd Koninkrijk Landbouwfederatie Londen

Groente- en fruitmissie

Tijdens een factfindingmissie van 20-22 november 2013 bezochten tien Nederlandse groente- en fruitbedrijven de Midlands en Noordwest-England. In en rond Birmingham en Manchester kregen zij een goed beeld van de verkoopkanalen buiten Londen voor versproducten. Bij de organisatie van de missie is samengewerkt met de Dutch Produce Association (DPA), Frugi Venta, NBSO Manchester en Promar International.

Nederlandse export

De Nederlandse export van verse groente en fruit naar het Verenigd Koninkrijk is in 2013 nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2012. Dit steekt positief af tegen de daling van 6% van de Nederlandse export wereldwijd van groente en fruit.

Overig Europa

Rusland Landbouwfederatie Moskou

Tuinbouw

Volgend op de ondertekening van een MoU tijdens Golden Autumn 2013 tussen Greenport Holland International en de Russische kassentelersorganisatie 'Kassen van Rusland', zijn inmiddels vervolgstappen gezet. In Nederland is een bijeenkomst geweest met vertegenwoordigers uit de Nederlandse tuinbouwsector en de Russische sectororganisatie, waar is gesproken over de bouw van een trainings- en onderzoekscentrum bij een tuinbouwcomplex van 16 hectare in het zuiden van Krasnodar. De eigenaar is bereid hiervoor te investeren om personeel op te leiden. In dit centrum kan een samenwerking worden gerealiseerd met de agrarische universiteit Kuban van Krasnodar en een lokaal agrarische hogeschool. Kassen van Rusland nodigt de sector tevens uit aanwezig te zijn op de Tuinbouw Expo van 14-16 mei 2014 in het All Russian Exhibition Center in Moskou (VVC), paviljoen 55. Meer informatie: i.bezlepikina@greenporthollandinternational.nl.

Subsidieregelingen

Laatste ronde PSI

De aanvraagperiode van de laatste tender van het Private Sector Investeringsprogramma (PSI) opent deze maand en sluit op 10 maart om 15.00 uur. Bedrijven die samen met een lokale partner willen investeren in ontwikkelingslanden en/of opkomende markten kunnen dus nog in één laatste tenderronde gebruikmaken van PSI.

Dutch Good Growth Fund

Vanaf 1 juli 2014 kunnen ondernemers gebruikmaken van het Dutch Good Growth Fund (DGGF). Het DGGF geeft invulling aan de nieuwe agenda voor hulp, handel en investeringen. Het fonds biedt verschillende vormen van financiering voor investeringen in en handel met lage- en middeninkomenslanden.

Faciliteit Duurzaam Ondernemen en Voedselzekerheid (FDOV)

Deze faciliteit stimuleert publiek-private samenwerking op het gebied van voedselzekerheid en private-sectorontwikkeling in ontwikkelingslanden. Dit betekent dat overheidspartijen, bedrijfsleven en eventueel ngo's en kennisinstellingen gezamenlijk een samenwerkingsverband met het ministerie van Buitenlandse Zaken kunnen aangaan. Zij kunnen in aanmerking komen voor subsidie voor een programma dat zich richt op de volgende subthema's:

- toename van duurzame voedselproductie;
- betere toegang tot gezond voedsel;
- efficiëntere markten;
- verbetering ondernemersklimaat.

Deelname staat open voor samenwerkingsverbanden waarin minimaal één bedrijf zit. De publieke component in het partnerschap zal in elk geval uit het ministerie van Buitenlandse Zaken bestaan. Daarnaast kunnen ook andere publieke instellingen deel uitmaken van het samenwerkingsverband. Het beschikbare budget voor 2014 is € 40 miljoen. De indieningstermijn 2014 opent 1 mei en sluit op 27 oktober 2014.

Meer informatie: www.rvo.nl.

• • • *In november zijn de nieuwste ontwikkelingen op de Franse markt voor biobased economy (BBE) toegelicht op een bijeenkomst voor de Nederlandse agribusiness. Dit onderwerp is in Frankrijk volop in beweging, maar ons bedrijfsleven profiteert hiervan onvoldoende.*

Schets van de nieuwste ontwikkelingen

Biobased economy in Frankrijk

Frankrijk is een belangrijke Europese speler in biobased economy (hierna: BBE). De Nederlandse overheid trok dan ook, naast Duitsland, nauw met Frankrijk op; bijvoorbeeld om een EU-strategie voor de ontwikkeling van BBE te initiëren.

Niet alleen tussen overheden, maar ook tussen onderzoeksorganisaties zijn samenwerkingsverbanden tot stand gekomen, zoals tussen Wageningen UR en INRA (Institut National de la Recherche Agronomique). Grotere Nederlandse en Franse bedrijven wisten elkaar ook te vinden: zie Reverdia, een samenwerking tussen Roquette en DSM in de bioraffinage van onder meer graan (bijproducten) tot biologische polymeren, oplosmiddelen en weekmakers, gevestigd in Italië. Er liggen echter ook voor het kleinere agro-bedrijfsleven kansen, bijvoorbeeld voor productontwikkeling of marktwerking.

Kansrijke valorisatie

Het Franse ministerie van Landbouw heeft recent onderzoek laten doen naar kansrijke

valorisatie van plantaardige en dierlijke grondstoffen. 'La chimie du végétal: une valorisation non-alimentaire et non-énergétique de la biomasse' identificeert vier kansrijke geachte biomoleculen: ethanol, barnsteenzuur, acrylzuur en linanool. De studie bevat een SWOT-analyse en informatie over relevante spelers in Frankrijk en daarbuiten. De 'Etude portant sur le 5me quartier des filières bovine, ovine et porcine en France' analyseert de innovatieve valorisatie van slachtbijproducten (= 5me quartier, red.). Niet alleen voor de voedsel- en diervoederindustrie, maar ook de farmaceutische en cosmetica-industrie, oleochemie en energieproductie (tweede generatie transportbrandstoffen).

De grote spelers in de Franse biobased economy bevinden zich in het Noord-Franse akkerbouwgebied, zoals de akkerbouw- en suikercoöperaties Tereos, Siclae, Cristal Union, Champagne Céréales, de zetmeelconcerns Roquette en Lesaffre, het graanbedrijf Soufflet en het agro-industriële concern

Sofiproteol. Allen voortrekkers in de valorisatie van restproducten die vrij kwamen bij de verwerking van akkerbouwproducten.

Regionale innovatieclusters

In de 'pôles de compétitivité' (regionale innovatieclusters) werken onderzoek, onderwijs en bedrijfsleven met steun van overheden samen op een specifiek thema. Voor BBE zijn vier clusters relevant:

- IAR (valorisatie van biomassa, Champagne-Ardenne)
- MAUD (biobased materialen, Picardie)
- XYLOFUTUR (valorisatie van hout/houtvezels, Aquitaine) en
- AXELERA (schone chemie, Rhône-Alpes).

'Frankrijk is voorloper biobased economy'

IAR is dé hoofdrolspeler in valorisatie van biomassa (akkerbouwgrondstoffen) via bioraffinage. Het cluster kent vier speerpunten: agromaterialen, tweede generatie biobrandstoffen en biogas, biomoleculen en ingrediënten. IAR wordt voor 64% gefinancierd door de overheid (nationaal en

regionaal) en 36% door de leden. Er zijn 240 leden, van wie 19% grote concerns uit de meest uiteenlopende sectoren van agro & food, chemie, cosmetica, automotive enzovoort. Verder is 48% van de leden midden- en kleinbedrijf. IAR initieert en coördineert publiek-private samenwerking. Grote recente programma's zijn PIVERT (oleochemische producten uit biomassa) en IMPROVE (innovatieve industriële toepassingen uit plantaardige eiwitten).

Het 'kennisbedrijf' van IAR is ARD (Agro-Industrie Recherches et Développements), eigendom van de regionale landbouwsector. ARD onderzoekt en ontwikkelt processen voor de valorisatie van biomassa. De expertise van ARD betreft bioraffinage en fractionering, 'witte' biotech, groene chemie en agromaterialen. Het bedrijf heeft een industriële pilot-opstelling voor het opschalen van processen. ARD is ook partner in biobased publiek-private projecten. IAR beschikt over een eigen investeringsclub IAR-INVEST voor het begeleiden van start-ups.

IAR is actief betrokken bij het Europese project Intercluster voor bio-raffinage. Niet-Franse bedrijven kunnen onder bepaalde voorwaarden lid worden van IAR (zonder fysiek in het

gebied gevestigd te hoeven zijn) en deelnemen aan de onderzoeksprogramma's.

Agrobiobase is de ook Engelstalige database van IAR voor non-food biobased producten. Doel is om bij te dragen aan matchmaking tussen het mkb op Europees niveau, maar ook wereldwijd. Er is een indeling naar 'markets & sectors', met twintig deelsectoren, waaronder

Biobased Economy (BBE) gaat over het gebruik van biomassa voor non-food toepassingen. Dat zijn bijvoorbeeld inhoudsstoffen, chemicaliën, materialen, transportbrandstoffen, elektriciteit en warmte. Biomassa is bij uitstek geschikt om fossiele grondstoffen te vervangen bij toepassingen waar koolstof onmisbaar is, zoals vloeibare brandstoffen, materialen en chemicaliën. Ten opzichte van andere – fossiele – vervangers als zon en wind heeft biomassa de unieke eigenschap dat het gebruikt kan worden voor materialen zoals plastics, chemicaliën, cosmetica en medicijnen. Het gaat dus niet alleen over energie. Zie ook www.biobasedeconomy.nl

In een uitgebreid overzicht van de ontwikkelingen in de Franse biobased economy wordt verder ingegaan op het Franse beleid, lopende onderzoeksprogramma's, publiek-private samenwerking enzovoort. Om dit rapport op te vragen of voor meer informatie over de genoemde beurzen: par-lnv@minbuza.nl. Zie voor actuele informatie de weblog van de landbouwafdeling Parijs: <http://agrofoodhandelsinformatiefrankrijk.wordpress.com/>.

Beurs SIÑAL 2014

De landbouwafdeling Parijs neemt het voortouw bij het organiseren van een Nederlandse bedrijvendelegatie naar Noord-Frankrijk ten tijde van de beurs/het B2B-evenement SIÑAL 2014 (20 en 21 mei 2014, Châlons-en-Champagne). Deelname staat open voor elk Nederlands bedrijf en organisaties of onderzoeksinstituten actief in deze sector.

agriculture/forestry/viticulture, plastics & composites, chemistry, coatings en packaging.

Voorbeeld: hennep en vlas

Vezelgewassen staan de laatste tijd sterk in de belangstelling van Franse industrie en overheid. Ook IAR is hierbij betrokken. Tot voor kort diende de Franse vlasproductie vrijwel exclusief als grondstof voor de export naar China, dat deze weer als textielvezels her-exporteerde naar Europa. De Franse sector wil deze afhankelijkheid en het monopolie van China met assistentie van de Franse overheid doorbreken. De vezelsector heeft zich gebundeld in het technologisch platform Fibres Recherche Développement (FRD), dat zijn thuisbasis heeft bij de IAR. Een drietal grotere publiek-private projecten ontvangt financiering uit het overheidsfonds PIA ('investeringen voor innovatie'). Deze projecten hebben betrekking op de ontwikkeling van composietmaterialen/biobased behandelde vezels voor scheepsbouw, luchtvaart, spoor en automotive industrie. De Europese vakbeurs JEC Europe 2014 zal voor het eerst, in samenwerking met IAR, een expositieruimte hebben voor agromaterialen.

Uit bovenstaande blijkt dat Frankrijk een grote én nabije markt is voor biobased economy.

Er zijn vele mogelijkheden voor de Nederlandse agribusiness en instellingen op het gebied van kennis en onderzoek om hierbij aan te sluiten.

Landbouwafdeling Parijs

Reverdia:

www.reverdia.com

Innovatieclusters:

www.iar-pole.com

www.a-r-d.fr

www.polemaud.com

www.xylofutur.fr

www.axelera.org

Agrobiobase:

www.agrobiobase.com

Hennep/vlas:

www.festal.coop

www.f-r-d.fr

www.pole-moveo.org

Beurzen:

www.sinal-exhibition.eu

www.jeccomposites.com

11 vragen aan Mehmet Çevikoğlu Landbouwrraad in Ankara

Het ministerie van EZ heeft ruim 50 afdelingen in evenzoveel landen waar landbouwraden en -attaché(e)s actief zijn. Elke maand maken we kennis met een van onze verre landbouw-medewerkers.

1. Hoe bent u in dit werk terechtgekomen?

Bij het toenmalige ministerie van LNV was ik verantwoordelijk voor capacity development projecten in derde landen (landen buiten de EU) op het gebied van diergezondheid, dierziektebestrijding en voedselveiligheid. Daarnaast was ik verantwoordelijk voor de veterinaire markttoegang Turkije. In beide functies heb ik veel samengewerkt met landbouwraden in het buitenland en hierdoor werd mijn interesse om op termijn weer in buitenlandse dienst te gaan gewekt.

2. Wat zou iedereen moeten weten over uw werkgebied?

Allereerst dat het werkgebied bestaat uit Turkije, Israël en de Palestijnse gebieden. Verder dat Turkije een prioritair land is voor de topsectoren agri & food en tuinbouw & uitgangsmaterialen. Nederland en Turkije zijn op basis van BBP ongeveer vergelijkbare economieën. Nederland neemt de 17e en Turkije de 18e plaats in binnen de top 20 van mondiale economieën. In Nederland is gemiddeld 0,11 ha landbouwgrond per inwoner beschikbaar en in Turkije 0,48 ha. Onder deze omstandigheden is Turkije zo goed als zelfvoorzienend ten aanzien van voedsel. In het algemeen kan gesteld worden dat de landbouwsector in Turkije behoefte heeft aan innovatieve oplossingen die bijdragen aan efficiëntie (more crop per drop), kwaliteitsverbetering, voedselveiligheid en duurzaamheid. Men kan zich voorstellen wat de landbouw output van Turkije kan zijn, indien dergelijke aspecten het niveau van Nederland hebben bereikt.

3. Wanneer denkt u 'dit is een mooie dag'?

Iedere dag dat ik gevoelsmatig genoeg aandacht heb kunnen schenken aan het werk én aan het gezin.

4. Wat is uw grootste bron van ergernis?

Het is misschien een open deur, maar het verkeer in Turkije is dramatisch.

5. Voor wie heeft u bewondering?

Voor mijn zoontje Devin die zich in zeer korte tijd heeft aangepast aan het leven in een ander land en het onderwijs in een vreemde taal.

6. Welke sector laat hier absoluut kansen liggen?

Nederlandse winkelende toeristen die vakantie vieren in Turkije krijgen soms gekscherend leuzen als 'kijken, kijken, niet kopen' toegeworpen. Wij horen vaak van het Turkse bedrijfsleven dat het Nederlandse bedrijfsleven te vaak wil 'exporteren, maar niet investeren'. Nederland laat mijns inziens kansen liggen doordat men investeren vaak een stap te ver vindt...

7. Hoe staat het met duurzaam ondernemen in uw regio?

Veel kapitaalkrachtige Turkse bedrijven uit het bankwezen, de bouw-, energie- en textielsector zijn zich gaan interesseren in de agrosector. Dergelijke grote ondernemingen zijn vaak voorlopers op het gebied van duurzaam ondernemen en bekleden een voorbeeldfunctie voor mkb'ers. De ontwikkeling van duurzaam ondernemen in Turkije wordt hierdoor gestimuleerd. Het besef van het belang van duurzaam geproduceerde producten dient bij de gemiddelde Turkse consument echter nog te groeien.

8. Wat kan er op uw werkerrein beslist beter?

In Turkije is ruim 25 procent van de beroepsbevolking werkzaam in de landbouwsector. In Nederland is dat ongeveer 4 procent. De landbouwsector is hiermee de grootste werkgever in Turkije. Een groot deel van het electoraat is dan ook werkzaam in de landbouw en hierdoor is het voor de Turkse politiek een erg belangrijke sector. Dit resulteert zo nu en dan in protectionistische maatregelen die de Turkse interne markt beschermen en invoer van landbouwproducten bemoeilijken. Minder Turkse politieke invloed op ons werkerrein zou dan ook geen overbodige luxe zijn.

9. Welk lokaal gerecht is uw favoriet?

Als je van vlees, vis en groenten houdt dan zit je in Turkije gebeiteld. Ik geniet dan ook iedere dag van de Turkse keuken. Wat ik zo nu en dan mis is de Indische keuken en natuurlijke een Hollands patatje met een kroket of frikandel.

10. Met wie zou u een avond op stap willen?

Één van de hoogtepunten voor het landbouwbureau in 2012, het jaar waarin 400 jaar diplomatieke betrekkingen tussen Nederland en Turkije werden gevierd, was de organisatie van een Holland Village in Ankara. De opening hiervan werd mede verricht door Doutzen Kroes. Dit hoogtepunt heb ik helaas moeten missen, aangezien ik pas twee maanden later ben benoemd als landbouwrraad. Een avondje op stap met Doutzen Kroes zou dit ruimschoots compenseren.

11. Wat is uw sleutelwoord voor de toekomst?

Leer van het verleden, benut het heden en verlies de toekomst niet uit het oog.

••••• Binnen Europa staat het Verenigd Koninkrijk op nummer een wat betreft online winkelen. 82% van de Britse internetgebruikers winkelt regelmatig online, het hoogste percentage van alle EU-landen. Ook worden er veel boodschappen gedaan via internet, een op de vijf Britse huishoudens doet ten minste één keer per maand online boodschappen. Volgens marktonderzoeker Codegent is voor bijna 7% van de huishoudens in het Verenigd Koninkrijk de online supermarkt de belangrijkste winkel voor de boodschappen.

App 'n go! In het Verenigd Koninkrijk doet men steeds vaker online boodschappen

Weg met het winkelwagentje

Huishoudens met een hoger inkomen besteden een meer dan gemiddeld aandeel online: huishoudens met een gezamenlijk inkomen hoger dan € 77.000 doen ongeveer 10% van de boodschappen via het internet. Ook wat betreft de thuisbezorging van levensmiddelen is het Verenigd Koninkrijk koploper in Europa. De relatief hoge bevolkingsdichtheid in Zuidoost-Engeland, in het bijzonder in Londen, heeft ervoor gezorgd dat thuisbezorging economisch aantrekkelijk

Worldpanel, waaruit blijkt dat e-commerce het snelst groeiende verkoopkanaal is in de Britse kruidenierswereld.

De omzet van de online verkoop van voedingsmiddelen in het VK steeg dit jaar met ongeveer 20%, waardoor het totale marktaandeel steeg van 4,5% in 2012 tot 5,1% dit jaar. Het Britse Institute for Grocery Distribution verwacht dat de online omzet van voedingsmiddelen en drank over de komende vijf jaar meer dan zal verdubbelen van € 8,3 miljard tot

'Het bouwen van apps wordt net zo belangrijk als het bouwen van winkelpanden'

ker is dan in andere Europese landen. Zo timent online retailer Ocado in het Verenigd Koninkrijk al sinds 2002 aan de weg. Voor 51% van de online klanten in Londen is de thuisbezorging de belangrijkste reden om online de boodschappen te doen. Toch is het aandeel van voedingsmiddelen en drank in de totale online winkelomzet slechts 6%. Daarom lijkt er nog veel groeipotentieel voor dit verkoopkanaal. Dat lijkt ook het geval op basis van een onderzoek van Kantar

bijna € 19 miljard in 2018. Volgens marktonderzoeksbureau Verdict zijn 55-plussers de hardst groeiende klantengroep, met een verwachte groei van 31,9% tussen 2011 en 2016. Vooral nicheproducten zoals zoetwaren en chocolade, maar ook speciaalzaken liften mee op de groeiende populariteit van online winkelen. De marktonderzoekers van Key Note schatten de online groei van deze sector tussen 2007-2011 op meer dan 185%.

Apps

Smartphones en tablets veranderen het koopgedrag in een rap tempo. Britten winkelen steeds meer met gebruik van smartphones en tablets, dat inmiddels M-commerce wordt genoemd. Ten opzichte van vorig jaar is winkelen via smartphones meer dan verdubbeld. Eén op de tien Britten zoekt dagelijks op het internet naar voedingsmiddelen, om bijvoorbeeld prijzen te vergelijken, maar ook om aanbiedingen te vinden. Steeds meer Britten gebruiken hiervoor apps op smartphones. De bekendste app om prijzen te vergelijken is MySupermarket met ongeveer 150.000 actieve gebruikers.

M-commerce is een belangrijke factor in de groei van e-commerce in de Britse kruidenierswereld en supermarkten hebben in recente jaren geïnvesteerd in een reeks van mobiele verkoopkanalen en apps. Klanten van Sainsbury's kunnen bijvoorbeeld door de 'Mobile Scan & Go' app te downloaden met een smartphone zelf producten scannen om wachttijden bij de kassa te verkorten. Tegelijkertijd stagneert de groei van de traditionele 'superstores'. De CEO van Tesco gelooft dat het bouwen van apps in de toekomst net zo belangrijk zal worden als het bouwen van winkelpanden. Supermarkten die niet investeren in online winkelen, profiteren niet van deze groei. Morrisons, de vierde grootste supermarkt, rapporteerde dit najaar dalende verkoopcijfers omdat het nog geen online thuisbezorging kan aanbieden. Hoewel

De kruidenierswereld in het Verenigd Koninkrijk is momenteel sterk in beweging. Online verkoopkanalen vertegenwoordigen de grootste groeiemarkt, maar ook discounters en convenience stores nemen een steeds grotere positie in. Het convenience store-concept zoals Tesco Express en de M-stores van Morrisons zijn sterk in opmars. Daar tegenover staat dat er minder traditionele grote winkelpanden (de zogenoemde big boxes) worden gebouwd. Tesco heeft bijvoorbeeld aangekondigd bestaande winkelruimtes om te bouwen en deze beschikbaar te stellen voor restaurants zoals de eigen Giraffeketen, maar ook voor het gebruik als gemeenschapsruimte.

de groei cijfers voor de gewone supermarktpanden achterblijven bij de online omzetgroei blijft de vertrouwde brick-and-mortar supermarkt nog altijd goed voor bijna twee derde van de totale omzet van kruidenierswaren in het Verenigd Koninkrijk.

De Landbouwfederatie Londen heeft onlangs een rapport gepubliceerd over kansen voor het Nederlandse mkb op de Britse agro & foodmarkt. Het rapport identificeert online winkelen als het snelst groeiende verkoopkanaal voor voedingsmiddelen, maar wijst ook op de uitdagingen die deze specifieke keten met zich meebrengt, bijvoorbeeld wat betreft de verpakking van sommige producten. Het rapport kan worden opgevraagd via de Landbouwfederatie (lon-lnv@minbuza.nl) en is ook te downloaden via www.hollanduktrade.nl

Landbouwfederatie Londen

Bronnen: Codegent, Kantar Worldpanel

Op een dag deed prof. dr. Daniel Bonn, hoogleraar Fysica aan de Universiteit van Amsterdam, een uitvinding. Een uitvinding die uitgebreid aandacht kreeg van nationale én internationale media. Zo'n uitvinding die - als je er geen toepassing voor kunt vinden - na de eerste euforie in de la belandt. En dat vond Robert Bonn, vader van de professor en in een vorig leven werkzaam als hoofd R&D bij bedrijven als Akzo en Philips, eeuwig zonde. Het eureka-moment kwam, zoals Bonn sr. het zelf stelt, na een paar borreltjes; de uitvinding zou geschikt zijn voor gebruik in de landbouw als toevoeging aan gewasbeschermingsmiddelen.

Squall: tot op de druppel nauwkeurig

Daniel Bonn ontdekte namelijk dat als je een bepaald stofje aan water toevoegt, de oplossing die daaruit ontstaat hele vreemde eigenschappen krijgt. Vreemd in de zin dat als je de oplossing zou verspuiten of gieten, de druppels ander gedrag vertonen dan je zou verwachten. Ze hechten zich als het ware aan de ondergrond. In theorie ideaal voor boeren die met pesticiden werken. Want het is nu eenmaal zo dat bladeren van gewassen een waterafstotend karakter hebben. Daardoor rollen de druppels gewasbeschermingsmiddel na contact met het blad deels naast de bladeren op de grond. Squall, zo heet het product inmiddels, voorkomt dit zodat een aanzienlijk groter aandeel van de werkzame stof op het blad terechtkomt. Daardoor is zeker 20% minder gewasbeschermingsmiddel nodig voor dezelfde bedekking.

Om de belofte te onderbouwen, zijn er vanzelfsprekend allerlei testen gedaan. In eerste instantie in een hal (met andere omstandigheden dan in de buitenlucht), maar toch; de percentuele verschillen waren zo groot - in de honderden procenten zelfs - dat Bonn sr. zeker wist dat ze op het goede spoor zaten. De volgende stap was een aantal partners te zoeken. Proefboerderij Rusthoeve werkte mee, en ook daar wezen tests uit dat tussen de 20-50% meer van het gewasbeschermingsmiddel bleef zitten. Vanaf dat moment hanteert Bonn die ondergrens van 20% als uitgangspunt bij gesprekken met mensen uit de markt. Iets waar Bonn zelf nog niet aan had gedacht, werd opgeworpen door partner Agrifirm. De mate van drift, het wegwaaien van kleine druppels, is ook heel belangrijk.

Uit nader onderzoek bleek dat de druppelgrootte-verdeling enorm verandert door Squall. Er ontstaat een verdeling die ideaal is voor het spuiten van gewasbeschermings-

middelen. Sinds die ontdekking heeft Squall toelatingen aangevraagd om als anti-drift-techniek te worden erkend. Squall is kort samengevat een hechter/uitvloeier en anti-driftmiddel op basis van alcohol en ethoxylaten. Het product is milieuvriendelijk; het polymeer is ook toegestaan in levensmiddelen en tandpasta en het is volledig afbreekbaar in oppervlaktewater.

Vanuit het niets een bedrijf van de grond krijgen, ook al heb je een briljant idee en een dito product, het is niet altijd even gemakkelijk. Bonn sr. ervoer dit toen hij ontdekte dat boeren bepaalde spuitdoppen gebruiken om drift tegen te gaan. Wilden ze overstappen op Squall, dan moesten er andere doppen komen. Kosten: een paar honderd euro per boer. Boeren bleken niet genegen om die investering te doen, wat Bonn apart vond omdat één keer spuiten met Squall evenzoveel oplevert. Bonn heeft toen de samenstelling van Squall veranderd, zodat het ook gebruikt kan worden met de bestaande antidrift-doppen.

In een onderzoek waarin Squall vergeleken werd met 14 andere adjuvanten in de markt bleek dat Squall (veel) beter is dan de 14 andere voor wat betreft bevochtiging en hechting en de enige die driftreductie van betekenis geeft (zelfs meer dan 90%). Met hun ondersteuning kan Squall zich verder profileren, onder andere door demonstraties te geven. Bonn verwacht, en dat mogen we opschrijven, dat de omzet van Squall over vijf jaar rond de 20 miljoen euro ligt. Niet slecht voor een toepassing die tijdens het borrelen is bedacht.

Meer informatie over Squall:

www.greena.nl

Squall is op zoek naar investeerders. Interesse?

Neem contact op met Robert Bonn via info@greena.nl.

Daar komt uw voedsel vandaan

Philip den Ouden

Directeur FNLI

Om te bouwen aan de maatschappelijke waardering van de industrie en consumentenvertrouwen op de lange termijn, is transparantie het sleutelwoord.

Waar komt ons voedsel vandaan, hoe wordt het geproduceerd en wie bemoeit zich daarmee? Vragen die burger en politiek momenteel bezighouden. Veel vragen getuigen van weinig vertrouwen in wie het maakt, wat er wordt geproduceerd, hoe het wordt geproduceerd en of het product wel is wat er op de verpakking staat. Producenten die moedwillig fraude plegen door iets anders te verkopen dan wat het in feite is of de kluit op een andere manier bedonderen, moeten spijkerhard worden aangepakt. De keten uit! In de publieke discussie lijken echter 'de goeden onder de kwaden te lijden'. Want het overgrote deel van de ondernemers in onze industrie bestaat uit mensen met veel vakmanschap, passie en kunde: zij vullen dag in dag uit uw pak melk, maken uw saus, verwerken uw wortelen en brouwen uw bier.

Koekjesbakkers, appelmoesmakers en koffiemalers. Of het nu gaat om grote bedrijven die Nederlandse producten over de hele wereld verkopen, of om kleine bedrijven waar de directeur op vrijdagmiddag langs de lopende band staat om mee te helpen. Of om de vele zogenaamde mkb-plus bedrijven, de ruggengraat van onze industrie, die ervoor zorgen dat elke dag voldaan kan worden aan de enorme vraag naar keuzemogelijkheid en gevulde schappen in de supermarkt. Ze werken in hele grote keukens, met hele grote mixers en hele grote pannen.

Die ondernemers zorgen ervoor dat ons voedselsysteem nog nooit zo veilig is geweest. Zij werken er ieder op hun eigen manier aan om verduurzaming naar een hoger niveau te tillen. Op het gebied van productverbetering, zoals de reductie van zout, verzadigd vet en calorieën, zijn jaar op jaar grote stappen gezet en delen de gezamenlijke ondernemers stevige ambities en concrete toezeggingen in alle productcategorieën om hiermee verder te gaan. En, niet geheel onbelangrijk, deze ondernemers leveren als grootste industriële sector een stevige bijdrage om de BV Nederland langzaam uit de crisis te helpen, met een productieniveau van € 67,8 miljard, een exportwaarde van € 37,7 miljard en 457.000 banen (direct en indirect; vol- en deeltijd).

Dit beeld moet beter en vaker over de Bühne worden gebracht. De levensmiddelenfabriek is letterlijk omsloten door stevige muren, juist om veilige en hygiënische productie te borgen. Maar om te bouwen aan de maatschappelijke waardering van de industrie en consumentenvertrouwen op de lange termijn, is transparantie het sleutelwoord. Daarbij is het cruciaal dat bedrijven vertellen wat ze doen en waarom ze het doen. Dat betekent communiceren over hun keten, hun verduurzamings- en innovatieprocessen.

Op het gebied van voeding en gezondheid heeft de industrie onlangs een concrete stap in het kader van transparantie gezet. Op het nieuwe online platform www.voedingvooruit.nl laten levensmiddelenproducenten hun inspanningen voor een gezonde leefstijl zien. Of het nu gaat om het verbeteren van de productsamenstelling of de wijze waarop producenten zich in hun gemeente met kennis, communicatiekracht en financiële middelen inspannen om Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) te krijgen. Voor de bezoeker van de site geldt: kijk en oordeel zelf.

De FNLI moedigt bedrijven uit haar achterban van harte aan te bouwen aan een spreekwoordelijke fabriek van plexiglas. Voedselproducenten openen steeds vaker de deuren. Ik raad iedere Nederlandse burger en buitenlandse afnemer aan om van deze gelegenheid gebruik te maken. Die zal versteld staan van het hoge niveau van veiligheid, kwaliteit, efficiëntie, innovatiekracht en verduurzaming.

● ● ● ● ● ● 4292 banen gecreëerd, 945 mkb-ondernemingen gesteund, 94% van de start-ups slaagt. Dat zijn de indrukwekkende cijfers van SPARK, een van origine Nederlandse organisatie die al 20 jaar met steeds groter succes deelneemt aan de (weder)opbouw van de economie in fragiele staten als Burundi, Yemen en Zuid-Soedan. Eén van hun speerpunten krijgt vorm door het Agri Business Creation-programma (ABC). Nederlandse agribusiness-ondernemingen kunnen hierbij aansluiten.

Post-conflict opbouw economie in fragiele staten

SPARK ondersteunt agribusiness

spark
ignites ambition

Binnen de totale activiteit van SPARK is Agri Business Creation een relatief nieuw onderdeel: in de afgelopen twee jaar is het project voorbereid en tussen nu en eind 2015 – wanneer deze subsidieperiode afloopt – moeten concrete resultaten zijn geboekt. Volgens Yannick du Pont, directeur van SPARK, komt dat in orde: “In Burundi loopt het programma al goed, in Yemen ligt dat moeilijker, maar

training en financiële ondersteuning verschaffen aan het agro-mkb. Hiernaast lobbyt men voor een beter ondernemingsklimaat. De organisatie focust zich daarbij op peace dividend agro value chains. Vrij vertaald: agroketens die commercieel, economisch en ontwikkelingstechnisch interessant zijn, maar die ook ruimte bieden voor ‘vredeswerk’, door het bevorderen van

‘In fragiele staten bedraagt de jeugdwerkloosheid vaak meer dan 60%. Dat is een menselijke tragedie, vormt een bedreiging voor de stabiliteit en staat in de weg aan duurzame ontwikkeling’

ook in Zuid-Soedan – een van de meest vruchtbare regio’s in heel Afrika – verliep het tot voor kort redelijk voorspoedig.” Maar de huidige conflictsituatie stelt ons voor nieuwe uitdagingen. SPARK doet hier wat het in zijn andere programma’s doet, namelijk coaching,

samenwerking tussen groepen die op gespannen voet met elkaar leefden – en misschien zelfs nog leven.

20 jaar na de oprichting zijn er SPARK-programma’s in tien verschillende landen

Links: ananaskweker Gerard Rutayisire en medewerker (Rwanda);
Onder: Zoran Popovic, eigenaar van PP 'OZ', een bloemenbedrijf
(Kosovo).

SPARK wordt onder meer ondersteund door het Ministerie van Buitenlandse Zaken, de Europese Commissie, Microsoft, de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa, USAID en de Wereldbank.

in West- en Midden-Afrika, de Westelijke Balkan, Zuid-Oost-Europa, de Palestijnse Gebieden, Libië en Yemen.

Nederlandse betrokkenheid

Waar liggen de kansen voor de Nederlandse agribusiness? Du Pont waarschuwt, maar enthousiasmeert ook: "Wij denken aan uitbreiding naar bijvoorbeeld Koerdisch Irak en ook Afghanistan of Myanmar. Nu zijn dit, evenals de landen waar SPARK reeds actief is, geen voor de hand liggende landen voor de Nederlandse agrosector. Ik begrijp die koudwatervrees goed. Maar er kunnen vaak wel heel goede marges worden behaald, juist omdat er weinig concurrentie is. Het is risicovol om in zo'n land te starten, maar onze ervaring wijst uit dat als stabiele ontwikkeling plaatsvindt het erg hard gaat."

Net zoals SPARK bij projecten samenwerkt met partijen als het United Nations Development Programme (UNDP) en het Amerikaanse agentschap voor ontwikkeling USAID, zo mikt de organisatie ook bij Agri Business Creation op samenwerking, in concreto met de Nederlandse agribusiness die soms al in de regio actief is. Du Pont vertelt dat er ook veel aandacht is voor het sluiten van agroketens,

Een soortgelijk initiatief: SEED

Het SEED Initiatief is een wereldwijd 'partnerschap voor actie' ten behoeve van duurzame ontwikkeling en een groene economie, opgericht in Johannesburg (2002) door UNEP, UNDP en IUCN. SEED ondersteunt innovatieve, kleinschalige en lokale ondernemers die vanaf het begin people, planet en profit in hun businessmodel integreren. Ondernemerschap is erg belangrijk als motor van ontwikkeling en armoedebestrijding. Het mkb is wereldwijd de in ontwikkelingslanden meest aangetroffen bedrijvsoort.

SEED biedt op grassroots-niveau aan geselecteerde bedrijven ondersteuning in de vorm van capacity-building. Dit wordt geborgd door samenwerking met regionale overheden en empirisch onderzoek door SEED. Jaarlijks worden prijzen uitgereikt aan de meest belovende en innovatieve start-ups. Daarbij wisselt niet alleen een geldbedrag van eigenaar, maar wordt ook daadwerkelijke ondersteuning geboden – bijvoorbeeld in de vorm van een bedrijfsadviseur gedurende zes maanden.

Eén van de winnaars: High Atlas Agriculture

Deze Marokkaanse onderneming is gevestigd in Marrakech en wil biologische walnoten en amandelen in Europa en de Verenigde Staten vermarkten. Alle revenuen gaan naar hun stichting, die investeert in projecten voor de lokale gemeenschap in de productiegebieden. High Atlas voorziet ondernemers met fruit- en notenboomgaarden van onderwijs en opleiding. In feite is het bedrijf een kraamkamer voor export, die kan worden gekopieerd naar andere regio's of producten in Marokko.

Het SEED Initiatief wordt ondersteund door het Nederlandse ministerie van Economische Zaken. Zie ook www.seedinit.org.

Leren van fouten: het Instituut voor Brilljante Mislukkingen

SPARK erkent dat mislukkingen onontkoombaar zijn. De organisatie deelt zijn eigen briljante mislukkingen, teneinde mensen en organisaties te inspireren om fouten en successen als twee zijden van dezelfde medaille te zien. Het is mogelijk om als organisatie je eigen briljante mislukking in te dienen, in de strijd om de prijs voor het beste leermoment in ontwikkelingssamenwerking.

Het Instituut stimuleert reflectie op de eigen organisatiecultuur om te experimenteren, innoveren en lessen te delen.

Zie <http://awardos.briljantemislukkingen.nl>

waarbij deelproblemen in de gehele keten kunnen worden aangepakt. "Samenwerking met mkb-ondernemingen uit de Nederlandse agribusiness zal een situatie creëren waarvan alle betrokkenen profiteren. Bijvoorbeeld als we zouden bezien hoe we local sourcing of de lokale supply chain efficiënter kunnen maken. Er wordt in 'onze' landen nu veel geïmporteerd. Als wij met mede-investering door een Nederlands agrobedrijf die import op termijn deels kunnen vervangen door lokale productie, worden ontwikkelings- en economische doelen behaald, maar ook een interessante return-on-investment. Overigens werkt SPARK niet alleen met start-ups, maar voor driekwart met het bestaande lokale agro-mkb, dat zich al bewezen heeft, maar wil uitbreiden. Als je snel wilt doorgroeien, is dat een goede investering."

Eén voorbeeldproject van Agri Business Creation is het Morita Moro Piggery Project

Theodore Hakzimana runt een onderneming die fruit verwerkt tot sap, jam, saus en andere voedingsmiddelen (Burundi).

in Zuid-Soedan. Deze biggenfarm wordt gerund door Alice Jua en bestaat al sinds 2005. Na de bouw van een slachthuis, zal de werkgelegenheid toenemen. Alice denkt aan uitbreiding met zeeproductie op basis van varkensvet. Maar eerst wil zij met 'haar' varkens uit de achtertuin en naar een eigen, moderne faciliteit.

Hans van der Lee

Geïnteresseerd in samenwerking met SPARK? y.du.pont@spark-online.org.
Zie ook www.spark-online.org.

Agentschap NL wordt Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl)

De nieuwe organisatie RVO bestaat sinds januari 2014 en is ontstaan uit een fusie van Agentschap NL en Dienst Regelingen. Ook zijn er taken van productschappen ondergebracht. RVO stimuleert ondernemers bij duurzaam, agrarisch, innovatief en internationaal ondernemen. Met subsidies, het vinden van zakenpartners, kennis en het voldoen aan wet- en regelgeving. Het doel is om kansen van ondernemers te

vergroten en hun positie te versterken. RVO.nl werkt in opdracht van ministeries en de Europese Unie. De organisatie werkt in binnen- en buitenland samen met overheden, kennisinstellingen, internationale organisaties en tal van andere partnerorganisaties.

Meer informatie: www.rvo.nl

Chili: beurs Food & Service 2014

De Nederlandse ambassade in Chili is van plan om met een Holland-paviljoen deel te nemen aan de internationale beurs Food & Service 2014. De beurs, gespecialiseerd in de voedselindustrie, zal van 3-5 september 2014 plaatsvinden in het evenementencentrum Espacio Riesco in Santiago, Chili. Deze beurs is gericht op diverse technologieën,

apparatuur, producten en diensten voor de voedselindustrie. Meer informatie: zie <http://espaciofoodservice.cl/>.

De ambassade ondersteunt met de organisatie van het paviljoen en bijbehorende diensten. Aanmelding voor interesse: marcello.fuentes@minbuza.nl (vóór eind januari).

Kazachstan

Astana Flora Expo – seminar 23 april

Van 23-25 april 2014 wordt in Astana, Kazachstan, de Flora Expo gehouden. Met medewerking van de Nederlandse ambassade bestaat de mogelijkheid extra aandacht te krijgen voor Nederlandse bedrijven die op bezoek zijn of deelnemen aan deze beurs.

Op woensdag 23 april zal de ambassade een seminar organiseren, waar bedrijven de

gelegenheid krijgen zich te presenteren. Het doel is de bekendheid van het Nederlandse product te verhogen, maar ook bedrijven te assisteren bij het leggen van contacten en het opvolgen van potentiële mogelijkheden.

De Flora Expo omvat de volgende sectoren: bloemen en bloemeteelt, bloemisterij (artikelen), landschapsarchitectuur en ontwerp, kassen en uitgangsmateriaal.

Meer informatie over deze tentoonstelling is te zien op de website: www.astanaflorexpo.kz

Indien u geïnteresseerd bent in deelname aan dit seminar, dan verzoeken wij u vóór 28 februari contact op te nemen met de economische afdeling van de ambassade: 007 727 25 03 773 of alm-ea@minbuza.nl. Voor nadere informatie kunt u ook terecht bij Jochem Porte op 070 378 44 28 of j.porte@minez.nl.

18 Landbouwraden in het buitenland (www.landbouwraden.nl)

AFRIKA

Addis Abeba

Werkgebied: Ethiopië
Dhr. mr. J.L.M. van den Heuvel,
Landbouwrraad
T (00-251) 113.711.100 ext. 205
E add-lnv@minbuza.nl
I <http://ethiopia.nlembassy.org>

Nairobi

Werkgebied: Kenia, Tanzania
Dhr. ir. G.A. Rikken, Landbouwrraad
T (00-254) 20.4450.137
E nai-lnv@minbuza.nl
I <http://kenia.nlembassy.org>

Pretoria

Werkgebied: Zuid-Afrika,
Mozambique, Angola
Dhr. drs. N. Schelling, Landbouwrraad
T (00-27) 12.425.4570/2/3
E pre-lnv@minbuza.nl
I <http://zuidafrika.nlembassy.org>

Kigali

Werkgebied: Rwanda, Burundi
Oeganda
Mw. ir. J.T.C.G. Muffels,
Landbouwrraad
T (00-250) 280280281
E kig-lnv@minbuza.nl
I <http://rwanda.nlembassy.org>

Rabat

Werkgebied: Marokko,
Tunesië, Algerije en Libië
Mw. I. Hardenberg, Landbouwrraad
T (00-212) 537219613
E rab-lnv@minbuza.nl
I <http://marokko.nlembassy.org>

Algiers (Landbouwsteunpunt, valt onder Rabat)

Dhr. K. Benchaalal,
Agricultural assistant
T (00-213) 21.92.28.28
E alg-lnv@minbuza.nl
I <http://algerije.nlembassy.org>

AMERIKA

Brasília

Werkgebied: Brazilië
Mw. ir. P.M.B. de Vries-van Loon,
Landbouwrraad
T (00-55) 61.3961.3208
E bra-lnv@minbuza.nl
I <http://brazilie.nlembassy.org>

São Paulo (Landbouwsteunpunt, valt onder Brasília)

Mw. F.E. Heering,
Agricultural assistant
T (00-55) 11.3811.3300
T (00-55) 11.3811.3313
E sao-lnv@minbuza.nl
I <http://saopaulo.nlconsulaat.org>

Buenos Aires

Werkgebied: Argentinië,
Chili, Uruguay, Paraguay
Dhr. ir. B. Vrolijk, Landbouwrraad
T (00-54) 11.4338.0090
E bue-lnv@minbuza.nl
I <http://argentinie.nlembassy.org>
Twitter @bartvrolijk

Mexico

Werkgebied: Mexico, Cuba
Mw. ir. G.J.G.M. Nuytens-Vaarkamp,
Landbouwrraad
T (00-52) 55.110.56560
E mex-lnv@minbuza.nl
I <http://mexico.nlembassy.org>
Twitter @GabrielleMexico

Washington

Werkgebied: Verenigde Staten
van Amerika (incl. Puerto Rico),
Canada, tevens Wereldbank
Dhr. drs. M.W.M. Olde Monnikhof,
Landbouwrraad
T (00-1) 202.274.2716
E was-lnv@minbuza.nl
I <http://dc.the-netherlands.org>
I www.hollandfoodpartner.com
Twitter @oldemonnikhof

AZIË

Hanoi

Werkgebied: Thailand en Vietnam
Mw. mr. drs. D. Dernison,
Landbouwrraad
T (00-84) 43.8315.650 ext. 220
E han-lnv@minbuza.nl
I <http://nl.hollandinvietnam.org>
Twitter @daphnedernison

Bangkok (Landbouwsteunpunt, valt onder Hanoi)

Dhr. S. Chantachitpreecha,
Agricultural Assistant
T (00-66) 2.309.5290
E ban-lnv@minbuza.nl
I <http://thailand.nlembassy.org>

Jakarta

Werkgebied: Indonesië, Singapore,
Malesië, tevens voor Association of
South-East Asean Nations (ASEAN)
Dhr. ir. J.F. Rummenie, Landbouwrraad
T (00-62) 21.524.1032/48
T (00-62) 21.525.1515
E jak-lnv@minbuza.nl
I <http://indonesie.nlembassy.org>

Kuala Lumpur (Landbouwsteunpunt, valt onder Jakarta)

Vacature, Agricultural assistant
T (00-60) 3.2168.2600
E kll-lnv@minbuza.nl
I <http://maleisie.nlembassy.org>

Singapore (Landbouwsteunpunt, valt onder Jakarta)

Vacature, Agricultural assistant
T (00-65) 6739.1121
E sin-lnv@minbuza.nl
I <http://singapore.nlembassy.org>

New Delhi

Werkgebied: India, Sri Lanka, Nepal
Dhr. A. Veldhuizen, MBA,
Landbouwrraad
T (00-91) 11.24.197.605
E nde-lnv@minbuza.nl
I <http://india.nlembassy.org>
Twitter @ArieVeldhuizen

Peking

Werkgebied: Volksrepubliek China,
(incl. Hong Kong) en Mongolië
Dhr. ir. M. Overheul, Landbouwrraad
Mw. mr. N. Runia, Landbouwrraad
T (00-86) 10.8532.0260
E pek-lnv@minbuza.nl
I <http://china.nlembassy.org>

Hong Kong SAR (Landbouwsteunpunt, valt onder Peking)

Dhr. R. Wong, Agricultural assistant
T (00-852) 2599 9227
E nlhonagr@netherlands-cg.org.hk
I www.hollandinhongkong.org

Shanghai (Landbouwsteunpunt, valt onder Peking)

Dhr. N. Hong, Agricultural assistant
T (00-86) 21.22.087229
E sha-lnv@minbuza.nl
I <http://shanghai.nlconsulaat.org>

Seoul

Werkgebied: Republiek Korea
en Taiwan
Dhr. A. Snellen van Vollenhoven,
Landbouwrraad
T (00-82) 2.311.8670
E seo-lnv@minbuza.nl
I <http://zuidkorea.nlembassy.org>

Taipeh (Landbouwsteunpunt, valt onder Seoul)

Mw. W. Liang, Agricultural assistant
T (00-886) 2.2175.6728
E nltaiagr@ntio.org.tw
I www.ntio.org.tw

Tokyo

Werkgebied: Japan
Mw. drs. C.M. Heijdra, Landbouwrraad
T (00-81) 3.5776.5490
E tok-lnv@minbuza.nl
I <http://japan.nlembassy.org>
Twitter @cindyheijdra

EUROPESE UNIE

Berlijn

Werkgebied: Duitsland en
Zwitserland; Denemarken,
Noorwegen en Zweden i.s.m.
Kopenhagen
Dhr. ir. A.C. van Arnhem,
Landbouwrraad
Mw. ir. K.L. Westra, Landbouwwattachée
T (00-49) 30.2095.6480
E bln-lnv@minbuza.nl
I <http://bln.niederlandeweb.de/nl>

München (Landbouwsteunpunt, valt onder Berlijn)

Mw. A. Meyer
T (00-49) 89 206 02 67 12
E mun-lnv@minbuza.nl
I www.niederlandeweb.de

Boedapest

Werkgebied: Hongarije, Slovenië,
Oostenrijk
Dhr. ir. M.A.C. Homan, Landbouwrraad
T (00-36) 1.3366.380
E bdp-lnv@minbuza.nl
I <http://hongarije.nlembassy.org>
Twitter @HomanMAC

Boekarest

Werkgebied: Roemenië,
Bulgarije en Griekenland
Dhr. drs. R.H. Schaap,
Landbouwrraad
T (00-40) 21.208.6051
E bkr-lnv@minbuza.nl
I www.netherlandsemb.ro
Twitter @reinderschaap

Sofia (Landbouwsteunpunt, valt onder Boekarest)

Mw. D.H. Milenkova,
Agricultural assistant
T (00-359) 2.8160.380
E sof-lnv@minbuza.nl
I <http://bulgarije.nlabassade.org>

Brussel

Werkgebied: België, Luxemburg
Dhr. drs. G.G.J. Thissen,
Landbouwrap
Dhr. drs. J.K. Knol, Veterinaire Raad
Mw. drs. I.C.M. Tilborg-van Loon,
Landbouwattachée
Dhr. drs. T. Heddema, Landbouwattaché
T (00-32) 2.679.1550
E bru-lnv@minbuza.nl
I <http://belgie.nlabassade.org>

Kopenhagen (Landbouwsteunpunt)

Werkgebied: Denemarken,
Noorwegen en Zweden i.s.m.
Berlijn; Finland i.s.m. Warschau
Mw. drs. R. Nijland,
Agricultural assistant
Dhr. mr. M.J. Braeken, Raad voor
Visserij en Mariene Biodiversiteit
Werkgebied: Noorwegen,
Denemarken, IJsland, Faeröer en
Zweden
T (00-45) 33.707.237
E kop-lnv@minbuza.nl
I <http://denemarken.nlabassade.org>
Twitter @renskenijsland

Londen

Werkgebied:
Verenigd Koninkrijk, Ierland
Dhr. dr. M.H. de Jong, Landbouwrap
T (00-44) 20.7590.3279/76/77/80
E lon-lnv@minbuza.nl
I <http://verenigdkoninkrijk.nlabassade.org>
Twitter @HenkdeJong3

Madrid

Werkgebied: Spanje, Portugal
Mw. Drs. C.W. Zwitter,
Landbouwrap
T (00-34) 91.353.7521
E mad-lnv@minbuza.nl
I <http://spanje.nlabassade.org>

Lissabon (Landbouwsteunpunt, valt onder Madrid)

Mw. A.P. Paiva Geadas,
Agricultural assistant
T (00-351) 21.391.4919
E lis-lnv@minbuza.nl
I <http://portugal.nlabassade.org>

Parijs

Werkgebied: Frankrijk
Dhr. ir. N.A. van Opstal,
Landbouwrap
T (00-33) 1.4062.3353/55
E par-lnv@minbuza.nl
I <http://frankrijk.nlabassade.org>
Blog <http://agrofoodhandelsinformatiefrankrijk.wordpress.com>

Rome (Landbouwsteunpunt)

Werkgebied: Italië
Mw. M. Sipman, Agricultural
assistant
T (00-39) 06.3228.6224
E rom-lnv@minbuza.nl
I <http://italie.nlabassade.org>

Warschau

Werkgebied: Polen, Estland,
Letland, Litouwen en Wit-Rusland;
Finland i.s.m. Kopenhagen
Dhr. drs. A.J.M. van Poppel,
Landbouwrap
T (00-48) 22.559.1269
E war-lnv@minbuza.nl
I <http://polen.nlabassade.org>

MIDDEN-OOSTEN

Cairo

Werkgebied: Egypte
Dhr. ir. J.C.M.A. Geijer, Landbouwrap
T (00-202) 2 736 38 63 /
2 739 55 71/2/3
E kai-lnv@minbuza.nl
I <http://egypte.nlabassade.org>

Riyadh

Werkgebied: VAE, Saoedi-Arabië,
Koeweit, Bahrein, Qatar, Oman
Dhr. dr. ir. J.G. van der Beek,
Landbouwrap
T (00-966) 1 488 1093
E riy-lnv@minbuza.nl
I <http://saudi-arabie.nlabassade.org>
Twitter @NLAgrofoodGCC

Dubai (Landbouwsteunpunt, valt onder Riyadh)

Mw. S. Kadri, Agricultural assistant
T (00-971) 4.4407600 (ext. 607)
E dba-lnv@minbuza.nl
I <http://vae.nlabassade.org>

OVERIG EUROPA

Ankara

Werkgebied: Turkije, Israël en
Palestijnse gebieden
Dhr. M. Cevikoglu, Landbouwrap
T (00-90) 312.409.1860
E ank-lnv@minbuza.nl
I <http://turkije.nlabassade.org>

Belgrado

Werkgebied: Bosnië-Herzegovina,
Kroatië, Servië en Montenegro
Dhr. drs. M.A. Wegen, Landbouwrap
T (00-381) 11.202.39.83
E bel-lnv@minbuza.nl
I <http://serbia.nlembassy.org>
I www.agribusiness-nl-srb.com

Zagreb (Landbouwsteunpunt, valt onder Belgrado)

Mw. D. Bacic, Agricultural assistant
T (00-385) 1.464.2220
E zag-lnv@minbuza.nl
I <http://kroatie.nlabassade.org>

Kiev

Werkgebied: Oekraïne,
Dhr. dr. E.J. Krajenbrink,
Landbouwrap
T (00-380) 44 490 82 23
E kie-lnv@minbuza.nl
I <http://oekraïne.nlabassade.org>

Moskou

Werkgebied: Rusland, Kazachstan
Dhr. ir. P.J.M. de Jong, Landbouwrap
Dhr. E. Smidt, Landbouwattaché
T (00-7) 495 797 29 46
E mos-lnv@minbuza.nl
I <http://rusland.nlabassade.org>
Twitter @iorusland

PERMANENTE VERTEGENWOORDIGINGEN EZ BIJ INTERNATIONALE ORGANISATIES

Brussel PV-EU

Dhr. drs. G.G.J. Thissen,
Landbouwrap
Dhr. ir. W.J.H. van der Sande,
Veterinaire Raad
Mw. drs. I.C.M. Tilborg-van Loon,
Landbouwattaché
Dhr. Drs. J. K. Knol, Landbouwattaché
T (00-32) 2.679.1545/1546
E bre-lnv@minbuza.nl
I <http://eu.nlmission.org>
Tevens belast met procurement-
aangelegenheden in het kader van
de ontwikkelingsfondsen van de EU.

Genève PV-Genève

Werkgebied: Permanente
Vertegenwoordiging van het
Koninkrijk der Nederlanden bij de
WTO (Wereldhandelsorganisatie)
en andere internationale organisa-
ties te Genève (UNCTAD, UNEP,
WHO, WIPO/UPOV)
Dhr. ir. P.L. Gooren, Landbouwrap
T (00-41) 22.748.1822/08
E gev-lnv@minbuza.nl
I <http://geneva.nlmission.org>

Parijs PV-OESO

Werkgebied: Permanente
Vertegenwoordiging van het
Koninkrijk der Nederlanden bij de
OESO (Organisatie voor
Economische Samenwerking en
Ontwikkeling)
Mw. drs. C. Boonstra, Landbouwrap
T (00-33) 1.4062.3313/4
E pao-lnv@minbuza.nl
I <http://oeso.nlvertegenwoordiging.org>
Twitter @carlaboonstra

Rome PV-Rome

Werkgebied: Permanente
Vertegenwoordiging van het
Koninkrijk der Nederlanden bij de
VN-organisaties voor voedsel
en landbouw
Mw. G. Verburg, Buitengewoon en
Gevolmachtigd Ambassadeur,
Permanente Vertegenwoordiger
Dhr. drs. R. Elkhuisen,
Ambassaderaad, Plv. Permanent
Vertegenwoordiger
Mw. drs. E. van Woersem, Tweede
Secretaris, Adj. Permanent
Vertegenwoordiger
T (00-39) 06.574.0306/ 2326
E rof@minbuza.nl
I Zie www.italie.nlabassade.org >
Ambassade > Nederlandse
vertegenwoordigingen in Italië
Twitter @GerdaVerburg

NETHERLANDS AGRIBUSINESS SUPPORT OFFICE

NAFTC New Delhi

Dhr. M. Leijten, Director
T (00-91) 98 11 244 239
E info@naftc-india.com
I www.naftc-india.com

De Canadese veehouderij en de transitie in huisvestingsystemen

Als stagiair op de Landbouwfederatie Washington, D.C. heeft Niels van den Broek de Canadese veehouderij in kaart gebracht. Hierbij ligt de nadruk op ontwikkelingen betreffende diervriendelijke productiemethoden. Belangrijkste conclusie is dat er een transitie zal plaatsvinden in de huisvesting van zeugen (groepshuisvesting als norm) en leghennen (verbod op kooihuisvesting). Dat biedt kansen voor de afzet van kennis en innovatie.

De Canadese veehouderij heeft een sterke band met Nederland. Niet alleen hebben vele veehouders in Canada een Nederlandse achtergrond, ook de export van veehouderijproducten naar Canada is aanzienlijk. In 2012 had de Nederlandse export een waarde van ruim \$ 48,4 miljoen. De belangrijkste exportproducten zijn zuivelproducten (ruim \$ 28,2 miljoen), gevolgd door machinerie (bijna \$13 miljoen) en varkensvlees (ruim \$ 6,4 miljoen).

Uit informatie van StatCan en CBS over de melkveehouderij, varkenshouderij en pluimveehouderij in Canada, blijkt dat de veehouderij geconcentreerd is in de provincies Ontario en Québec. De varkenshouderij in Manitoba kent echter het hoogste productievolume, goed voor 29,7% van de totale productie (2011).

De zuivel- en pluimveesectoren in Canada worden gekenmerkt door een supply management system. Dit houdt in dat federale en provinciale marketing boards het productievolume vaststellen en verdelen onder de provincies en veehouders. De prijzen worden per provincie vastgesteld, door middel van onderhandelingen tussen de provinciale marketing board en de betreffende afnemers. De binnenlandse markt wordt afgeschermd en import wordt maar in zeer kleine hoeveelheden toegestaan. Canadese veehouders worden op deze manier beschermd tegen prijs- en vraagschommelingen.

Een gevolg hiervan is dat Canada één van de weinige landen in de wereld is waar kippenvlees duurder is dan varkensvlees. Een ander gevolg is dat verticale integratie en schaalvergroting worden gehinderd, wat innovatie in de weg kan staan.

De varkenshouderijsector is als enige niet gereguleerd door een dergelijk systeem,

waardoor het productievolume en de prijs niet vastliggen. In deze sector is er wel sprake van verticale integratie en schaalvergroting; de meeste varkensvleesverwerkers hebben een aanzienlijk percentage van hun vraag in eigen handen. Olymel en Maple Leaf Foods hebben gezamenlijk ongeveer tweederde van de slachtcapaciteit in handen.

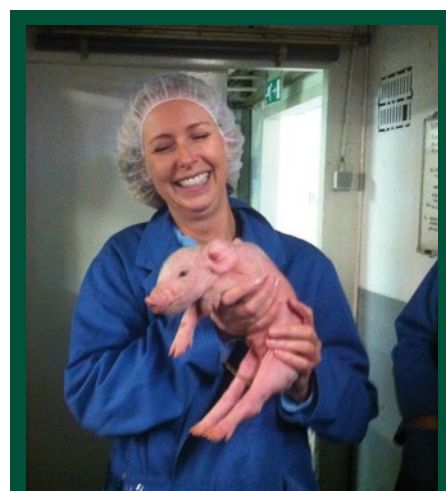
Het proces van integratie is de laatste jaren versneld door de lage marges in de sector. Hoge voedsel- en brandstofprijzen, lage varkensprijzen en een relatief sterke Canadese dollar (tegenover de Amerikaanse) hebben tot economisch lastige jaren geleid. Bovendien heeft het Country-of-Origin Labeling (COOL)-programma in Amerika de export van varkens naar de VS ernstig verstoord. In 2011 zijn 40% minder varkens geëxporteerd naar de VS dan in 2007. Al met al hebben vele varkenshouders zich genoodzaakt gezien te stoppen of op contractbasis te gaan werken voor afnemers.

De Canadese overheid laat de ontwikkeling van diervriendelijke productiesystemen voornamelijk over aan de markt. De belangrijkste organisatie op dit gebied is de NFAAC (National Farm Animal Care Council). NFAAC is verantwoordelijk voor de gedragscodes in de veehouderij. Hoewel vrijwillig van aard, wordt er in provinciale wetgeving naar verwezen en worden ze door marketing boards overgenomen als norm binnen de sector. Deze codes kunnen dus worden gezien als leidraad voor de ontwikkelingen in de veehouderij.

Twee grote veranderingen die in de nieuwe gedragscodes (die vanaf dit jaar gelden) aan de orde komen, zijn de geldende huisvestingsnormen voor de legpluimvee- en varkenshouderij. In de conceptversie van de gedragscode voor de varkenshouderij is opgenomen dat per juli 2024 groepshuisves-

ting voor zeugen vereist zal zijn. In de legpluimvee-sector staat het gebruik van conventionele kooihuisvesting onder druk. Naar verwachting wordt deze verboden. De sector heeft in Manitoba al een voorschot genomen, door vanaf eind 2014 de constructie van nieuwe conventionele kooihuisvesting te verbieden. Verwacht wordt dat andere provinciale marketing boards binnenkort volgen. Beide veranderingen in huisvesting bieden mogelijkheden voor afzet van Nederlandse producten. Hierbij moet niet alleen gedacht worden aan stalrichtingen, maar ook aan ondersteunende producten als individuele dierherkenning.

Bron: UN Comtrade.

Onlangs bezocht een Canadese delegatie op uitnodiging van het ministerie van EZ het Varkens Innovatie Centrum in Sterksel. Vanuit de landbouwfederatie Washington werd de delegatie begeleid door Caroline Feitel, Agricultural Assistant.

Interessepeiling handelsmissie Iran

De Netherlands-Iranian Business Council (NIBC) van het Nederlands Centrum voor Handelsbevordering (NCH) is voornemens in 2014 handelsbevorderende activiteiten tussen beide landen te organiseren, met als doel de handelsrelatie tussen de landen te versterken. Zo wil NIBC in het voorjaar van 2014 een factfindingmissie naar Iran organiseren. Enkele Nederlandse ondernemers hebben in het verleden goede resultaten behaald in Iran

en sommige bedrijven zijn daar nog steeds actief. Er komt een voorlichtingsbijeenkomst, voorafgaand aan de eventuele missie, die bij voldoende interesse zal plaatsvinden in april of mei 2014.

Stuur vóór 30 januari een mail om uw interesse aan de voorlichtingsbijeenkomst kenbaar te maken. Nesar Moshtaq, secretaris Netherlands-Iranian Business Council, 070 – 344 15 63, nmoshtaq@nchnl.nl.

Opening Centre of Excellence in Kerala, India

Het eerste 'Indo-Dutch Centre of Excellence for Agriculture' opende eind november in Kerala zijn deuren. Indiase agro-bedrijven kunnen hiermee een beroep doen op Nederlandse kennis en ervaring, met als doel het vergroten van hun productie.

In totaal zijn 10 soortgelijke centra gepland, in vijf Indiase deelstaten. Het Nederlands Agro & Food Technology Centre (NAFTC) in New Delhi coördineert de centra.

De samenwerking binnen de Nederlandse 'gouden driehoek' heeft model gestaan voor het concept. De Centres of Excellence faciliteren op termijn de agrarische handel tussen India en Nederland, die naar verwachting binnen tien jaar € 1 miljard per jaar zal bedragen. Eén van de hoofddoelstellingen van de centra is het promoten van de geïntegreerde ketenbenadering in de Indiase landbouwsector.

Novi Sad Landbouwbeurs 20-26 mei 2014

Van 20-26 mei is de jaarlijks terugkerende Novi Sad Agricultural Fair in Servië.

Dit jaar is Nederland partnerland op deze aandacht winnende beurs. Nederland is aanwezig met een Hollandpaviljoen en de ambassade organiseert daarnaast diverse activiteiten. Servië wint aan belang en is een

voor Nederland steeds belangrijker land, zeker in de agrosector. Er zijn veel kansen en mogelijkheden, bijvoorbeeld op het gebied van zachtfruit, melkveehouderij en zuivel en de varkenshouderij.

U kunt deelnemen aan het Hollandpaviljoen om zo de mogelijkheden op deze markt te

verkennen. Bent u geïnteresseerd in zaken doen op de Servische markt of wilt u meer informatie ontvangen over deze landbouwbeurs, dan kunt u contact opnemen met de landbouwafdeling in Belgrado, bel-lnv@minbuza.nl, of met Sabine Hoff, s.h.hoff@minez.nl.

●●●●● Pim Lindhout, hoofd R&D van Solynta zit op een wolk. Dat is niet zo gek, als je bedenkt dat zijn verhaal over de hybride veredeling van aardappels ruim twee jaar geleden door de hele aardappelsector hoofdschuddend werd aangehoord. Want aardappels uit zaad, dat ging nooit lukken. Pim Lindhout dacht daar anders over. Het perspectief: de veredelingstijd van aardappels wordt drastisch teruggebracht van dertig naar vijf jaar.

Solynta

Wie in aardappelzaad investeert, zal over vijf jaar oogsten

“De reden dat iedereen zo sceptisch was, is omdat men al honderd jaar bezig was met hybride veredeling in andere gewassen, maar dat het bij de aardappel maar niet wou lukken. Het enige wat dat steeds opleverde, was een plant die zwak, ziek en misselijk was. En aangezien de aardappel het derde gewas van de wereld is, kun je wel nagaan dat er veel onderzoek naar is gedaan. Dus echt iedereen was het er over eens: het kan niet.”

In 2006 maakte Pim Lindhout na ruim tien jaar de overstap van universitair hoofddocent aan Wageningen Universiteit – waar hij zich bezighield met genetisch onderzoek naar de veredeling van tomaten – naar het bedrijfsleven: hij werd hoofd R&D bij De Ruiter Seeds. Ook hier leefden ideeën over hybride aardappelzaad. Voor Lindhout was op dat moment de cirkel rond. Totdat Monsanto twee jaar later De Ruiter Seeds kocht, maar zonder de aardappelactiviteit. “De directie heeft die activiteit toen via een management buy-out veilig gesteld. Al die tijd opereerden we onder de radar, omdat we onze vindingen wilden beschermen. Toen we in 2011 ‘uit de kast’ kwamen, moesten we een aansprekende naam verzinnen en dat werd Solynta. ‘Sol’ is afgeleid van Solanum (een geslacht van planten in de nachtschadefamilie waartoe de aardappel behoort), ‘Yn’ is te herleiden tot innovatie en ‘Ta’ klinkt gewoon lekker.”

Inmiddels is er van het ongeloof weinig meer over. Alle vakbladen schrijven over Solynta, het bedrijf sleepte in 2012 de FoodValley Award in de wacht en alle non-believers willen nu heel graag praten. “Het enige dat nog ontbreekt, is een product”, zegt Lindhout met gevoel voor understatement. “Onze innovatie is prachtig, maar op dit moment zijn onze ambities groter dan de diepte van onze zakken. Feit is dat voor het definitieve proof of concept nader onderzoek noodzakelijk is. We hebben 10

miljoen euro nodig, willen we over vijf jaar de markt kunnen betreden. Echter, wie durft zo’n enorme investering te maken? De marges in de aardappelsector zijn niet groot. Maar de aardappel heeft wereldwijd een productiewaarde van 70 miljard euro, waarvan 30 miljard in de VS en Europa.”

“Iedereen is het erover eens dat de potentiële waarde van de innovatie in de miljarden ligt. Maar er liggen ook maatschappelijke vragen aan ten grondslag. Alles wat met voedsel, patenten en genetica te maken heeft, krijgt een emotionele lading. We praten dus ook met ngo’s als Greenpeace. Innovaties zijn noodzakelijk, maar er moet natuurlijk wel voor betaald worden en wie doet dat? Boeren, handel, verwerkende industrie of de consumenten? En wie worden in de keten de dominante spelers?

Die 10 miljoen euro die we nodig hebben; er is geen overheid die dat betaalt. Hoe kunnen we borgen dat niet alleen grote gevestigde bedrijven, maar ook boeren in de derde wereld toegang krijgen tot deze innovatieve technologie? In de basis zijn we nu een klein bedrijf dat bezig is met een innovatie die impact heeft op de wereldwijde aardappelsector. Die impact is onze motivatie, maar wij kunnen het niet alleen. We staan daarom open voor samenwerking met verschillende soorten partijen, van financiële ondernemingen tot fritesproducenten en alles wat daar tussenin zit.”

De simpele schoonheid van een hooimachine.

Foto
van de
maand

Activiteitenkalender 2014

Onderstaande activiteiten zijn op alfabetische volgorde gerangschikt per regio en per land

AZIË

China 18-20 mei

Chinese Animal Husbandry
Exhibition Te Qingdao
(Nederlandse inzending)

Inlichtingen uitvoering en markt:
p.vaandrager@minez.nl

China 21-25 mei

Qingdao International
Horticultural Exhibition
(Nederlandse inzending)

Inlichtingen uitvoering en markt:
p.vaandrager@minez.nl

Vietnam 19-21 maart

International Livestock, Dairy,
Meatprocessing and Aquaculture
Exhibition, Ho Chi Minh-Stad

Inlichtingen uitvoering:
R. Bornstein, 030 - 295 27 19
Inlichtingen markt:
han-lnv@minbuza.nl

EUROPESE UNIE

Duitsland 12-15 februari

Hollandpaviljoen Biofach,
Neurenberg

Inlichtingen uitvoering:
cm@phaff.com

0321 38 79 78
Inlichtingen markt:
j.m.demuyck@minez.nl
070 378 56 64

MIDDEN-OOSTEN

Verenigde Arabische Emiraten 3-5 februari

Global Forum for Innovations in
Agriculture (Abu Dhabi)

Inlichtingen uitvoering:
www.innovationsinagriculture.com

Inlichtingen markt:
r.metaal@minez.nl

Verenigde Arabische Emiraten 23-27 februari

Gulfood 2014 (Dubai)
(Nederlandse inzending)

Inlichtingen uitvoering:

NCH, C. Cramer
Inlichtingen markt:
r.metaal@minez.nl

OVERIG EUROPA

Oekraïne 11-13 februari

Hollandpaviljoen Agro Animal
Show, Grain Expo en
Fruit&Vegetable Logistics, Kiev

Inlichtingen markt:
kie-lnv@minbuza.nl
+380 44 490 82 23

Inlichtingen uitvoering:
vjp@phaff.com
0321 38 79 33

Servië 20-26 mei

Novi Sad Landbouwbeurs met
Hollandpaviljoen

Inlichtingen uitvoering en markt:
s.h.hoff@minez.nl

.....
Noteer het in je agenda!
.....